

Järnvägsmuseet
Tågtrafikenheten
Enhetschef Henrik Reuter Dahl

REMISSVAR

Datum	2022-02-18
Diarienummer	4.6-2021-2031
Ert datum	2021-11-30
Er referens	I2021/79143, I2021/02884

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Sammanfattning

- Införandet av signalsystemet ERTMS kommer att få mycket stor påverkan för de järnvägsaktörer som bedriver museal och ideell järnvägstrafik med historiska tåg, när ansvaret för att installera ombordsystemet vilar på aktörerna själva. De höga kostnaderna kommer att kraftigt hota verksamheten för hela den ideella järnvägshistoriska sektorn vilket i sin tur får stor negativ effekt för det rullande kulturarvet. SMTM efterlyser perspektiv som behandlar den påverkan införandet av ERTMS får för mindre och ideella järnvägsaktörer som bedriver museitrafik.
- SMTM efterlyser ett förtydligande kring om Trafikverket kommer att ställa krav på att alla dragfordon som trafikerar deras infrastruktur, kommer att behöva ha en ETCS ombordutrustning från och med 2029, även på banor som inte har fått ERTMS-utrustning.
- SMTM tillstyrker planens förslag om att det bör utredas om det är möjligt för staten att medfinansiera ombordutrustning för ERTMS.
- SMTM tillstyrker planens förslag på investeringar inom sjöfartsområdet.

Ärendet

Trafikverket har tagit fram en nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2023. Statens maritima och transporthistoriska museer har fått planen på remiss.

REMISSVAR

Järnvägsmuseet
Tågtrafikenheten
Enhetschef Henrik Reuterdahl

Datum	2022-02-18
Diarienummer	4.6-2021-2031
Ert datum	2021-11-30
Er referens	I2021/79143, I2021/02884

SMTM:s synpunkter**7.9 ERTMS och relaterade järnvägstekniska system**

I Trafikverkets förslag till nationell plan 2022-2033 ingår införandet av det europeiska signalsystemet ERTMS på Trafikverkets järnvägsnät i Sverige. SMTM bedömer att införandet av ERTMS får en mycket stor påverkan för landets rörliga kulturarv. De aktörer som trafikerar järnvägsnätet behöver installera ombordsystemet ETCS på varje lok och motorvagn, en installation som är förenad med stora kostnader, flera miljoner kronor per fordon. Idag vilar ansvaret för att installera ombordsystemet på aktörerna själva. Det kommer att få stor påverkan för Statens maritima och transporthistoriska museer som genom Järnvägsmuseet bedriver tågtrafikverksamhet. Vidare kommer det att få mycket stor påverkan för de tioalet ideella föreningar som idag använder Trafikverkets infrastruktur för att köra historiska tåg. De höga kostnaderna kommer att kraftigt hota verksamheten vilket i sin tur får stor negativ effekt för hela den ideella järnvägshistoriska sektorn och det rullande kulturarvet.

SMTM efterlyser såväl i förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen, som i dialogerna inför framtagandet av planen, ett perspektiv som behandlar den påverkan införandet av ERTMS får för mindre och ideella järnvägsaktörer som bedriver museitrafik.

7.9.3 Införande av ERTMS i Sverige, tidplan och genomförande

SMTM efterlyser ett förtydligande kring om Trafikverket i egenskap av infrastrukturförvaltare kommer att ställa krav på att alla lok- och motorvagnar som trafikerar deras infrastruktur, kommer att behöva ha en ETCS ombordutrustning från och med 2029, även på banor som inte har fått ERTMS-utrustning. SMTM:s synpunkt är att inget krav på detta ska kunna ställas på banor i system H, M eller S, då ideella järnvägsföreningar på detta sätt skulle ges möjlighet att köra med fordon utan ETCS på sekundära delar i järnvägsnätet även i framtiden.

7.9.4 Kostnader för införande av ERTMS och finansiering

SMTM tillstyrker Trafikverkets förslag om att det bör utredas om det är möjligt för staten att medfinansiera ombordutrustning för ERTMS i fall där

REMISSVAR

Järnvägsmuseet
Tågtrafikenheten
Enhetschef Henrik Reuterdahl

Datum 2022-02-18
Diarienummer 4.6-2021-2031
Ert datum 2021-11-30
Er referens I2021/79143, I2021/02884

EU-bidrag har sökts men inte beviljats eller endast beviljats i någon del. SMTM bedömer att statlig medfinansiering till aktörer som bedriver museal järnvägstrafik är avgörande för att ett levande järnvägshistoriskt kulturarv ska kunna upprätthållas.

Generella synpunkter avseende sjöfartssatsningar i planen

SMTM:s uppdrag är även att verka för det maritima kulturarvet. SMTM menar att de investeringar som tas upp i planen avseende sjöfarten främjar både den kommersiella sjöfarten såväl som den kulturhistoriska. SMTM bedriver inte sjötrafik i egen regi men myndigheten är formell ägare till ett antal före detta örlogsfartyg som föreningar genom så kallade bareboat charteravtal, driver och kör med viss passagerartrafik. Även landets övriga nästan 150 stycken k-märkta före detta yrkesfartyg som ägs av föreningar, privatpersoner eller rederier, har glädje av investeringar för sjöfarten. Mot bakgrund av det tillstyrker SMTM planens förslag på investeringar inom sjöfartsområdet.

Beslut i detta ärende har fattats av överintendenten Lars Amréus efter föredragning av enhetschefen Henrik Reuterdahl. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen Robert Sjöo och tillförordnade stabschefen Ida Sixtensson deltagit.

Lars Amréus

Henrik Reuterdahl

Dokumentet har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Kopia till: Kulturdepartementet